

Juryrapport Nationale Portretprijs 2011

De Nationale Portretprijs, in het leven geroepen door het Nationaal Historisch Museum en de Zilveren Camera, wordt in 2012 voor de tweede keer uitgereikt. Een vijfkoppige jury nomineert en kiest de prijswinnende foto uit portretten die door Nederlandse fotografen in het voorafgaande jaar gemaakt of gepubliceerd zijn. Alle geselecteerde fotografen geven blijk van een breed talent en staan in de grootse traditie van de Nederlandse portretfotografie. De winnaar is dan ook een jaar lang de artistieke ambassadeur van deze mooie discipline. Het prijzengeld bedraagt 10.000 euro.

Vorig jaar won Koos Breukel de eerste Nationale Portretprijs met zijn portret van Mees Jongema. Ook dit jaar was Breukel goed vertegenwoordigd in de longlist. Vooral zijn ontroerende portret van André van Duin viel de juryleden op.

De jury bestond dit jaar uit:

Erik Schilp (voorzitter)

Theo Audenaerd

Hans Gremmen

Ernst Veen

Narda van 't Veer

De belangrijkste grondregel die de jury toepast, is dat in het portret de kortstondige relatie tussen fotograaf en gefotografeerde op een bijzondere manier terugkomt. Immers, allebei weten ze dat er een foto wordt gemaakt. Daarnaast spelen vakmanschap, techniek, compositie en originaliteit een rol bij de beoordeling, net als het oeuvre van de kandidaten.

In eerste instantie selecteerde de jury 85 foto's. Na ampel beraad kwam ze tot een shortlist van 30 foto's. Daaruit koos de jury vlot de vijf genomineerden:

Danielle van Ark: Rem Koolhaas

Blommers-Schumm: Jof

Joost van den Broek: Jan Vertonghen

Ringel Goslinga: Reinbert de Leeuw

Annaleen Louwes: Dees

Danielle van Ark maakte een portret van een man die zich niet van harte laat portretteren. We zien Rem Koolhaas inderdaad ietwat gepijnigd, maar toch vol overgave in een ijzersterke compositie. De foto staat als een huis en vertegenwoordigt een nieuwe en frisse stijl binnen de portretkunst.

Blommers-Schumm werken op het snijvlak van mode, styling en fotografie. Dat maakt ze redelijk uniek in dit veld. Weliswaar schuurt hun foto van Jof tegen de meer traditionele portretfotografie aan, maar de krachtige compositie, het contrast tussen de scherpe lijnen en de mysterieuze sfeer maken dit een van de beste portretten van 2011.

Joost van den Broek is opnieuw genomineerd. Het oeuvre van Van den Broek is indrukwekkend, maar de jury werd vooral geraakt door de verpletterende eenvoud en de melancholie die dit portret van Ajax-speler Jan Vertonghen uitstraalt.

Ringel Goslinga's foto van Reinbert de Leeuw is in feite een pars pro toto, afkomstig uit een serie bedoeld voor NRC Handelsblad. Goslinga omzeilt het strakke kader dat de krant hem stelt en geeft zijn foto's een ongekennde intimiteit. Ook de foto's van Sahar Ghel, Thekla Reuten en Heleen Dupuis uit dezelfde serie troffen de jury en daarom is de nominatie voor de hele serie.

Annaleen Louwes heeft met deze foto van Dees een kroon gezet op haar indrukwekkende oeuvre. Het is net een schilderij van een Hollandse meester, herbergt een uitzonderlijke emotie, is prachtig van kleur en daarmee een toonbeeld van klassieke portretkunst. Louwes, die niet altijd voor schoonheid kiest, benadert juist met dit portret de esthetische perfectie.

De jury besloot unaniem de Nationale Portretprijs 2011 toe te kennen aan Annaleen Louwes voor haar portret van Dees.